

Stanisław Staszic

Patrycja Skowron, Gabriela Pajor, Zofia
Krach, Hanna Galus, Nikola Krawczyk,
Weronika Urbanek, Ewa Boianivska

Dzieciństwo

1. Urodził się w 1755 r. w Pile, małym, biednym miasteczku rolniczym.
2. Ojciec burmistrz → w domu rozmawiali o sprawach miasta i ludzi.
3. Matka religijna, chciała, żeby został księdzem → nosił strój duchowny i był wyśmiewany.

4. Już jako dziecko bystry i ciekawy świata, samodzielnie obserwował otoczenie.
5. Krytyczny wobec lokalnych legend i cudów → logiczne myślenie.
6. Surowe, religijne dzieciństwo ukształtowało niezależny, ciekawy i krytyczny charakter.

Wykształcenie w Polsce

- Kolegium Lubrańskie
w Poznaniu – szkoła
średnia
- Seminarium duchowne
– przygotowanie
do kapłaństwa
- Święcenia kapłańskie
(1779)

Studia zagraniczne i wybór ścieżki zawodowej

- Studia zagraniczne w latach 1779–1781
 - Uniwersytet w Lipsku – studia ogólne
- Uniwersytet Georga Augusta w Getyndze – nauki przyrodnicze (geologia, mineralogia)
- Collège de France – Paryż - nauki fizyki, historia naturalna
- Wybór ścieżki nauczycielskiej zamiast kapłaństwa

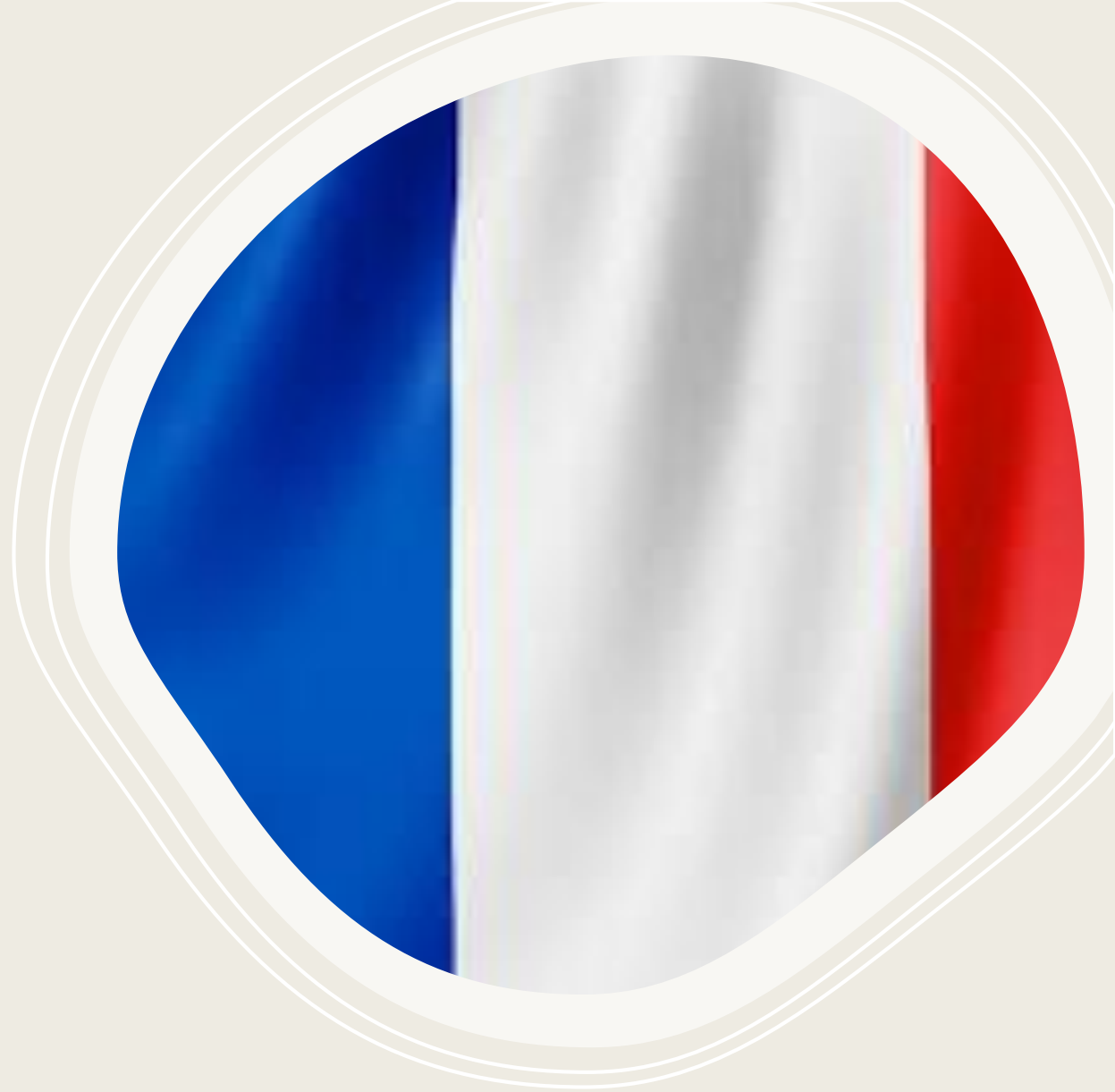
Najważniejsze dzieła i działalność naukowa

- „Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego” – refleksje o państwie
- „Przestrogi dla Polski” – krytyka ustroju i wezwanie do reform
- „Ród ludzki” – poemat filozoficzny
- Prace z zakresu nauk przyrodniczych i geologii

Francja

- Najważniejszy kierunek jego podróży
- Studiował i zetknął się z ideami oświecenia: rozum, nauka, edukacja
- Obserwacja nowoczesnego szkolnictwa i nauk przyrodniczych
- Duży wpływ na późniejsze poglądy

Włochy i Niemcy

Włochy

- Zainteresowanie kulturą, sztuką i historią
- Poznawanie dorobku cywilizacji europejskiej
- Obserwacja organizacji państwa

Niemcy

- Zainteresowanie rozwojem przemysłu, górnictwem i nowoczesnymi metodami gospodarowania
- Wykorzystanie modeli funkcjonowania państw i dostosowanie ich do polskich warunków

Znaczenie podróży

- Podróże S.Staszica odegrały ważną rolę w jego działalności
- Zdobył szeroką wiedzę i praktyczne doświadczenie
- Dążył do unowocześnienia kraju oraz rozwoju nauki, edukacji i przemysłu
- Zagraniczne doświadczenia sprawiły, że stał się jednym z najważniejszych reformatorów oświecenia
- Podróże źródłem inspiracji

Posada wychowawcy u Andrzeja Zamoyskiego

- Stanisław Staszic w 1781 roku objął posadę wychowawcy dzieci byłego kanclerza Andrzeja Zamoyskiego
- Z czasem Staszic stał się nie tylko nauczycielem, lecz także powiernikiem i doradcą rodziny.
- Wychowankowie nie zapamiętali swojego nauczyciela zbyt dobrze, co potwierdzają zapisy w pamiętniku Stanisława Zamoyskiego.

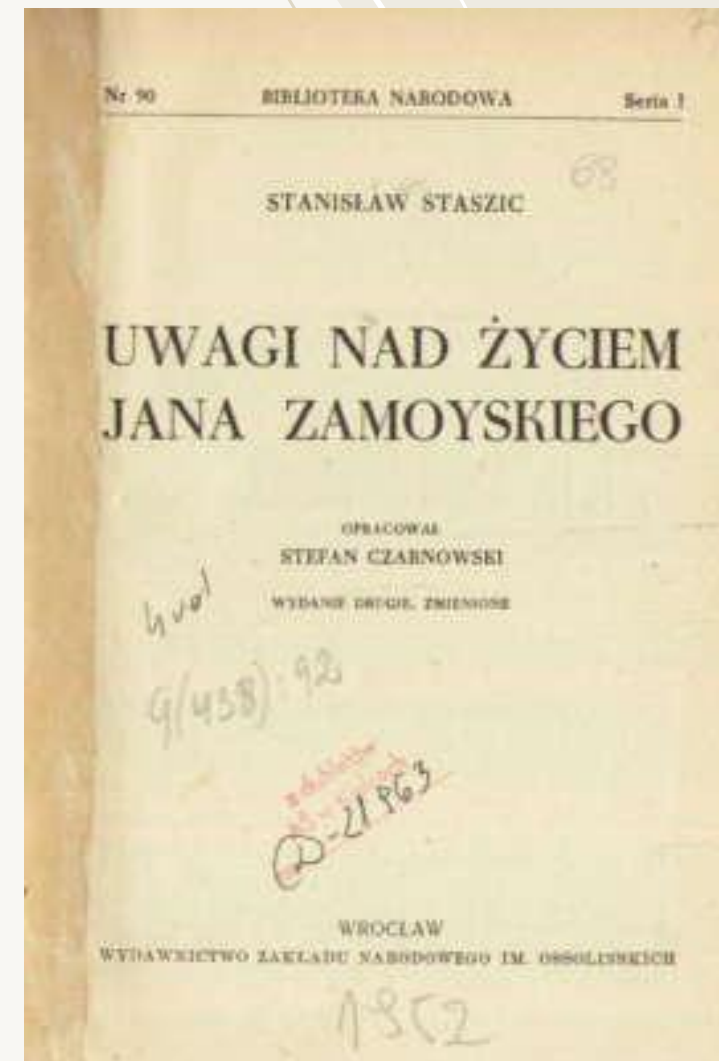
Z pamiętnika Stanisława Kostki Zamoyskiego

- „Ksiądz Staszic nie umiał uczyć bez lżenia i bicia. Był ordynarny, gwałtowny, a także niezwykle porywczy. Mimo tego rodzice byli z niego zadowoleni. Lekcje Staszica były bardzo powierzchowne, mówił o wszystkim nie przestrzegając żadnych zasad, tak że uczył byle czego i niewiele skorzystałem. (..)”
- „Wkrótce ujawnił się jego charakter twardy, ostry, porywczy i popędliwy, który był dla nas wielką udręką.”

Wpływ pracy u Zamoyskich na dalszą działalność Staszica

- W 1782 roku uzyskał doktorat obojga praw na Akademii Zamojskiej i objął katedrę języka francuskiego
- Pierwsze dzieła: „Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego” oraz „Przestrogi dla Polski”
- Po śmierci Konstancji Zamoyskiej doszło do konfliktów z dawnymi wychowankami.
- Po zakończeniu swojej posady w 1797 roku Staszic związał się z domem Anny Zamoyskiej.

Towarzystwo Rolnicze Hrubieszowskie – podstawowe informacje

- Założone w 1816r. Przez Stanisława Staszica
- Działo na terenach Hrubieszowa
- Było pierwszą organizacją spółdzielczą w Polsce
- Zrzeszało chłopów, którzy wspólnie gospodarowali ziemią

Znaczenie Towarzystwa Rolniczego Hrubieszowskiego

- pomagało chłopom w trudnych sytuacjach (choroby, klęski, brak pieniędzy)
- wprowadzało zasady solidarności i współpracy
- realizowało idee oświecenia: równość, rozwój, edukację
- pokazuje Staszica jako reformatora i działacza społecznego
- uznawane za prekursora spółdzielczości w Europie

Towarzystwo Przyjaciół Nauki

Stanisław Staszic zasłużył się dla rozwoju polskiej nauki. Był jednym z inicjatorów powstania Towarzystwa Przyjaciół Nauk, jednej z pierwszych na ziemiach polskich akademii naukowych. W latach 1808-1826 jako prezes kierował pracami tego zgromadzenia. Towarzystwo zawdzięczało mu dwie siedziby w Warszawie: pierwszą w trzech kamienicach przy ulicy Kanonia, a drugą przy Krakowskim Przedmieściu. Dziś budynek nazywa się Pałacem Staszica i jest siedzibą Polskiej Akademii Nauk. Z jego inicjatywy przed pałacem stanął słynny pomnik astronoma Mikołaja Kopernika. Stanisław Staszic przekazał Towarzystwu swoją bogatą bibliotekę oraz cenne rękopisy. W testamencie zapisał również znaczne kwoty na utrzymanie instytucji.

Działalność w edukacji

Stanisław Staszic był wybitnym oświeceniowym pedagogiem, myślicielem i działaczem oświatowym, który edukację traktował jako fundament rozwoju narodowego i gospodarczego. Uważał, że celem edukacji jest wychowanie świadomego, pracownitego obywatela-patriotę.

Koncepcja edukacji według Stanisława Staszica

- **Użyteczność:** Edukacja miała służyć gospodarce –szczególnie górnictwu i hutnictwu.
- **Powszechność:** Postulował rozwój szkół elementarnych dostępnych dla wszystkich stanów.
- **Nauka i praca:** Głosił, że człowiek staje się użytecznym obywatelem głównie przez pracę popartą wiedzą.

Wpływ na rozwój górnictwa

- Inicjator badań geologicznych i kartografii złóż węgla i rud metali.
- Założenie Towarzystwa Górniczego w Kielcach (1816).
- Propagowanie nowoczesnych metod wydobywania i zarządzania kopalniami.
- Wspieranie rozwoju Zagłębia Dąbrowskiego i Śląska jako centrów przemysłowo-górnictwa.

Wpływ na rozwój przemysłu

- Promowanie rozwoju przemysłu ciężkiego i hutnictwa.
- Zachęcanie do inwestycji w manufaktury i nowoczesne technologie.
- Wspieranie powstawania zakładów przemysłowych, które wykorzystywały zasoby naturalne (np. węgiel, rudy).
- Jego idee przyczyniły się do pierwszych kroków industrializacji Polski.

Krytyka ustroju Rzeczypospolitej

- krytyka ustroju szlacheckiego
- sprzeciw wobec wolnej elekcji
- sprzeciw wobec liberum veto
- oskarżenie magnaterii o egoizm i anarchię

Reforma ustroju państwa

- republika z silną władzą wykonawczą
- poparcie dla dziedzicznego tronu
- potrzeba porządku i stabilności państwa

A painting depicting a peasant plowing a field with an ox at sunset. The scene is bathed in warm, golden light from the setting sun, creating a dramatic and atmospheric effect. The peasant, dressed in simple, light-colored clothing, is bent over, guiding the wooden plow. The ox, a large and powerful animal, is harnessed to the plow and is in the process of turning the dark, rich soil. The background shows a vast, open landscape under a sky filled with soft, glowing clouds. The overall mood is one of hard labor and the timeless cycle of agriculture.

Spółeczeństwo i naród

- rozszerzenie praw politycznych na mieszczan
- poprawa sytuacji chłopów
- chłopci jako część narodu
- postawa feministyczna

Stanisław Staszic – ojciec przemysłowego Zgierza

Stanisław Staszic to postać, która zmieniła bieg historii Zgierza, przekształcając go w stolicę polskiego sukiennictwa. To dzięki jego działaniom Zgierz stał się pierwszym ośrodkiem przemysłowym regionu, wyprzedzając dynamiczny rozwój Łodzi. Staszic osobiście odwiedzał Zgierz m.in. w 1825 roku i kontrolował postępy prac budowlanych i rozwój manufaktur. To on zainicjował Umowę Zgierską (30 marzec 1821 r.) na mocy której narodził się przemysłowy Zgierz.

Stanisław Staszic - patron I Liceum Ogólnokształcącego w Zgierzu

Postać Stanisława Staszica i jego idee są ważnym elementem tożsamości naszej szkoły. Motto "Szkoła to konieczność, Staszic to wybór!!!!
Liceum Ogólnokształcącego w Zgierzu nosi imię Stanisława Staszica od 1918r. Patron naszego liceum symbolizuje dążenie do wiedzy, zaangażowanie społeczne, patriotyzm, a te wartości są filarami tożsamości naszej szkoły.

Upamiętnienie

Jego działalność była wielokrotnie upamiętniana w Polsce.

- Powstało około 60 książek poświęconych jego życiu i dokonaniom
- W wielu miastach znajdują się pomniki i tablice pamiątkowe
- Pomnik Stanisława Staszica znajduje się m.in. w Łodzi
- Jego imieniem nazwano szkoły, ulice i instytucje

